

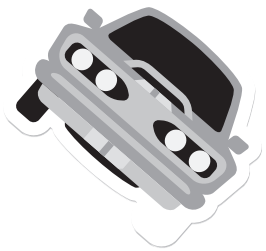
PHILIPPE QUATENNENS

Be nice,

HOE IK DE RIJKSTE MAN
TER WERELD WERD

get
rich

Houtekiet
Antwerpen / Amsterdam

Inhoud

7	Woord vooraf "Wauw, die is rijk"
	HOOFDSTUK 1
11	Van vodden naar rijkdom
24	Mijn helden
27	Karaktertraining Johan Boskamp
	HOOFDSTUK 2
55	Durf te springen
61	De kracht van een goede mentor
	HOOFDSTUK 3
89	Vriendelijkheid als superkracht
93	Creëer het beste team
107	Inspirator Jacky Ickx
119	Verkopen begint wanneer de klant 'neen' zegt
	HOOFDSTUK 4
141	Ondernemen is een geschenk
151	Alles is altijd in verandering
170	De 4 geboden van een evenement
178	Inspirator: JAPAN
189	Inspirator: Mate Rimac
	HOOFDSTUK 5
197	Een ongewenste gast
209	What have I done?
213	Dankwoord

HOOFDSTUK 1

Van vodden naar rijkdom

De Brusselse jaren

Toen ik voor het eerst nadacht over het schrijven van dit boek, leek de doelstelling simpel. Als ik lezers ervan kan overtuigen dat succes gepaard gaat met creativiteit en vriendelijkheid, dan ben ik in mijn opzet geslaagd. Maar waar start je dan zo'n verhaal? Die oefening maken is op zich al een goede tip. Denk eens na over het punt waar je vandaag staat en vraag je af hoe je daar gekomen bent. Het zou me verbazen mocht niet iedereen uiteindelijk bij zijn eigen kindertijd belanden. De waarden die je in je jeugd hebt meegekregen, of *niet* hebt meegekregen zoals in mijn geval, bepalen voor een groot deel de manier waarop je later in het leven staat. Daarom moet ik eerst even terug naar het Brussel van de jaren zestig en zeventig. Het zijn de jaren die mijn karakter gevormd hebben.

Ik ben een echte Brusselse *ket*, geboren en getogen in de straten van onze hoofdstad. Mijn jeugd speelde zich in af in de natuur, maar dan wel in een heel specifieke habitat: de stadsjungle. Geen koeien of kwetterende vogels voor mij, maar piepende tramsporen en claxonnerende wagens. Ik hield van de eeuwige drukte, het eeuwige kabaal dat zich boven de straten van onze stad had genesteld. Het was de tijd van iconische wagens als de Volkswagen Beetle, de Citroën DS – ook wel bekend als de ‘Snoek’ – de Ford Mustang, de MGB cabrio en de Fiat 500. Op een dag nam mijn vader mij en mijn broer mee naar de garage. Hij opende de poort en toonde ons zijn nieuwe Ford Taunus. Mama reed met een Fiat

850 coupé, een mooi rood autootje dat van ver wat weg had van een Ferrari-miniatuur. Elk detail, elk streepje chroom, elk vleugje leder, het houten stuur, staat nog steeds in mijn geheugen gegrift. Ik had toen al een oog voor mooie wagens, al had ik toen nog niet door dat ze de kern van mijn latere professionele leven zouden vormen.

Mijn ouderlijke huis bevond zich in de Filips de Goede-straat, een typische Brusselse laan met herenhuizen aan weerszijden en een dubbele rij geparkeerde wagens op een steenworp van de Wetstraat. Mensen die er niet wonen, bekijken Brussel als een metropool met al zijn lieflijke en kwalijke eigenschappen. Voor mij was het een speeltuin. Ik kende de straten rond het politieke centrum van ons land als mijn broekzak, fietste zorgeloos met mijn fietsje rond, ging de eenden voederen in de vijvers van de Maria-Louizasquare. Maar een identiteit wordt natuurlijk niet alleen bepaald door de plaats waar je huis staat, het gaat over een gevoel van ergens thuishoren. Dat gevoel heb ik altijd gehad in de Vijfhoek, het Brussel aan de binnenkant van de stadsring. Voor niet-Brusselaars komt onze stad chaotisch over, met zijn mengelmoes van talen. We hebben het altijd al moeten horen. 'Een kleine stad, met kleine geesten en kleine harten.' Ver voordat een bepaalde Amerikaanse president Brussel een *hellhole* noemde, had hij al een geestverwant: de Franse dichter Baudelaire. 'De vrouwen zijn er gedrochten en de mensen lomp, de rivier de Zenne stinkt,' schreef hij. Een hellegat vond hij de stad, waar hij vanaf 1864 twee jaar doorbracht. Brusselaars zijn aan die kritiek gewend. Maar wat vele anderen afschrikt, is voor ons net een aantrekkingskracht. Ik ben er rotsvast van overtuigd dat een jeugd in de binnenstad van een metropool me geleerd heeft om ruimdenkend te zijn. Je komt in contact

met zoveel verschillende mensen uit zoveel verschillende culturen, dat je bijna genetisch geprogrammeerd bent om het goede te zoeken in elke mens.

Onze toenmalige premier Paul Vanden Boeynants reisde in de jaren zestig naar Manhattan, New York en kwam terug met een toekomstdroom. Hij wilde de armtierige Leopoldwijk in Sint-Joost-ten-Node van de kaart vegen en vervuilen voor een eiland van tachtig wolkenkrabbers. In Brussel moest hét zakencentrum van Europa verrijzen. Een autostad was zijn ideaal. Twee snelwegen zouden er kruisen: een van Amsterdam naar Parijs en een van Londen naar Istanbul. Voetgangers dienden zich maar te verplaatsen via megalomane wandelbruggen. Burgers zouden in de toekomst sowieso buiten het zakendistrict wonen. Maar de uitwerking viel tegen. Ik herinner me de Noordwijk nog voor die werd gesloopt en veranderde in een blinkende hoogbouw voor eurocraten. De stadsontwikkeling creëerde een compleet nieuwe dynamiek in mijn oude, gezellig buurt. Aan de ene kant verrees de wijk van de Europese Gemeenschap met de buitenlandse diplomaten. Vlak daarnaast lag de verloederde migrantenbuurt van Sint-Joost-ten-Node met zijn enorme sociale problemen. In de Filips de Goedestraat leefde ik letterlijk tussen twee werelden. Enerzijds de luxe, de expats, de klasse, anderzijds de verloedering, de armoede. In tegenstelling tot heel wat anderen – zeuren en vitten is ook een Brusselse hobby – heb ik me nooit echt gestoord aan beide buurten. Ik genoot liever van de voordelen dan mij te ergeren aan de nadelen. Diversiteit is vooral heel erg verrijkend voor zij die het willen zien. Op mijn weg naar de graspleintjes in het Jubelpark – trainingspak aan, voetbal onder de arm – kon ik me vergapen aan de dure restaurants en de piekfijn uitgedoste mensen,

aan de ambitieuze sfeer die er hing, aan de geparkeerde Ferrari Dino 246 of de Aston Martin DBS die vlak voor mijn neus eens flink op zijn staart trapte en de zoete geur van benzine door de straten verspreidde. De komst van de Europese instellingen zorgde voor de toestroom van geld, maar ook voor de teloorgang van de Leopoldwijk. Daar was de sociale teloorgang prominent aanwezig, maar ik stoorde me niet aan het vuil op de straat of de verloederde gevels. Ik kon genieten van de manier waarop deze mensen desondanks het leven vastgrepen en er het beste van maakten. De sfeer op straat was volkser, uitbundiger. Men sprak er nog tegen de buren, kinderen speelden gewoon op straat.

Tot mijn twaalfde kenden mijn vier jaar jongere broer en ik een mooie, zorgeloze jeugd. We gingen naar de Nederlandstalige basisschool Ten Nude in de John Waterloo Wilsonstraat. Mijn grootouders, de ouders van mijn moeder, woonden een paar huizen verderop. Mijn grootvader was dertig jaar beenhouwer geweest en gaf daarna les aan de hotelschool Ceria in Anderlecht, opgericht door diezelfde Paul Vanden Boeynants waar mijn grootvader destijds nog 10.000 Belgische Franken aan had geleend om de school te starten. Maar hij was vooral een manusje-van-alles. Hij kon vloeren, behangen, schrijnwerkerij en loodgieterij. Hij huurde verschillende herenhuisen in onze buurt voor een prikke, gaf ze een opknopbeurt en verhuurde ze zonder veel papierwerk opnieuw aan studenten of expats van de Europese gemeenschap. Het leverde hem een aardige duit op. Zo ging dat in die tijd. De controles waren laks, burgers vonden altijd wel een manier om de dingen op hun manier (en dus voordeliger) te doen. Ik leerde al heel vroeg dat een netwerk en een goed gevuld adresboekje meer waard was dan eender welk diplo-

ma. Zonder het te weten werden daar de eerste stenen van mijn latere bedrijfsfilosofie gelegd... letterlijk.

Halverwege de jaren zeventig lag het voetpad in onze straat er bij in slechte staat. Voor mijn grootmoeder, die zich buiten liefst op haar hakjes liet zien, was het regelrecht gevaarlijk. Mijn grootvader ijverde bij de burens dan ook voor een heraanleg van de voetpaden. Hij belde de hele straat rond het Gutenbergplantsoen af. 'Als je een deel van de straatstenen betaalt, dan zal ik ze laten leggen,' zei hij. Tachtig procent van de buurt ging akkoord. Met enkele mannen uit de straat braken ze het voetpad op en legden ze nieuwe, platte tegels. Twee weken later kwam de stad langs voor rioleringswerken. Ze braken de boel opnieuw open, deden hun werk en lieten de straat in erbarmelijke staat achter. Het was nog slechter dan tevoren. Mijn grootmoeder was gechoqueerd. Ze zei: 'Bel naar Pol!' Mijn grootvader had daar weinig zin in, want hij had onze voormalige premier al jaren niet meer gezien. Als Brussels schepen van onder andere Openbare Werken had VDB ook in dat departement veel invloed in de stad.

'Oké, dan zal *ik* wel bellen.'

Die no-nonsense mentaliteit was mijn grootmoeder ten voeten uit. Ze nam de hoorn van haar zwarte draaitelefoon en draaide het nummer van het stadhuis in Brussel.

'Pol, het is Julia,' zei ze, toen ze hem na veel vijven en zessen te pakken kreeg. Een dag later stond de werfleider al voor de deur. Hij moest zich niet alleen excuseren voor de rommel die hij veroorzaakt had, hij had ook vijf camions meegenomen om de trottoirs rond het Gutenbergplantsoen opnieuw aan te leggen. Dat was de manier waarop politiek in die dagen werkte. Of het beter of slechter was dan vandaag, daarover spreek ik me niet uit. In de meest optimistische benadering

stond het wel voor daadkracht. Dankzij dat cliëntelisme kon je dingen gedaan krijgen, alleen stonden vele van die inspanningen niet altijd ten dienste van de bevolking. VDB was dan ook betrokken bij allerlei fraudezaken en omkoopshandelen.

Keeping up appearances

Het zou helaas de voorbode zijn van een minder fraaie episode in mijn leven. Rond mijn twaalfde begonnen de problemen toen mijn vader tegen zijn eerste faillissement aanliep. Als geboren Gentenaar werkte hij als bediende bij de toen nog invloedrijke krant Het Volk in de Forelstraat. Hij kwam zelf uit een eenvoudig arbeidersgezin, wonend in een rijhuisje in de centrumbuurt van Gent. Mijn grootvader langs vaders kant werkte als loods in de Gentse haven, mijn grootmoeder hield graag de schone schijn op als een Vlaamse Miss Bucket, de kokette vrouw des huizes uit de Britse televisieserie *Keeping Up Appearances*. Net op het moment dat ik mijn middelbare studies aanvatte en zo stilaan mijn puberteit introk, nam hij het initiatief om een drukkerij over te nemen en die naar Brussel over te brengen. Dat klonk als een mooie zakendeal, alleen was hij geen zakenman. Mijn vader was een dromer. Vaak hoorde ik hem breedvoerig praten over de kansen die hij zag en de plannen die hij smeedde. Ook al was ik toen nog een kind, ik herinner me dat ik altijd heel erg onder de indruk was van zijn torenhoge ambities. Hij wilde eigenhandig een villa bouwen in de vorm van een H. Ik herinner me de plannen en de tekeningen. Hij stond ons toe om mee te dromen over die fantastische woning. Helaas was ik toen nog te jong

om te beseffen dat er heel wat meer nodig is dan enkel vlotte praatjes en een paar vluchtige berekeningen op een blad papier. Ik heb altijd vermoed dat hij zich als Gentenaar, afkomstig uit een arm arbeidersgezin, altijd een beetje beter heeft willen voordoen voor mijn moeder, met haar welgestelde Brusselse achtergrond. De positieve zijde van mijn vaders gedrag was dan weer wel dat hij overliep van fantasie. Godzijdank heb ik enkel dat creatieve deel van hem geërfd, gecombineerd met het zakelijk inzicht van mijn grootvader. Als kind heb je natuurlijk alleen maar liefde voor je vader, maar achteraf kwam het besef dat hij ons zelden eerlijk behandelde. Financieel had hij altijd kopzorgen. Mensen die hem voor het eerst ontmoetten, waren bijna altijd onder de indruk van zijn grote verhalen. Tot hij ze achter hun rug een loer draaide. Het was helaas meer regel dan uitzondering. Hij was niet slecht van inborst, maar door opportunisme en foute inschattingen belandde hij keer op keer in uitzichtloze situaties die hem dwongen tot bedrog en leugens. De sympathieke maar onbetrouwbare schurk. De voortdurende problemen die ons vanaf mijn twaalfde belaagden, hebben mijn broer en mij gevormd. Wij kijken dwars door praatjesmakers heen. Dat is het voordeel van een frauderende vader. Ons maken ze niets meer wijs.

Tussen mijn twaalfde en mijn twintigste jaar zijn we zes keer verhuisd, telkens gedwongen. Wanneer de deurbel op een onverwacht uur weerklonk en de ogen van mijn vader schuldig ten gronde neersloegen, dan wisten we al hoe laat het was. Nog voor mama de deurwaarder en de politie had binnengelaten, stonden wij bij wijze van spreken al boven onze koffers te pakken. Na het faillissement van een drukkerij sloeg de fiscus onze twee herenhuizen in de Filips de Goe-

de-straat aan. Die had hij als onderpand voor zijn lening had gebruikt. We verhuisden naar een kleinere woning in Zaventem.

Ik volgde het eerste middelbaar in Sint-Thomas en het tweede in het Heilig-Hart College in Tervuren. Ondanks de moeilijke en vaak chaotische situatie siert het mijn ouders wel dat ze er altijd voor zorgden dat wij niets te kort kwamen. We gingen misschien nooit op vakantie, maar er stond altijd eten op tafel. Hoewel mijn moeder mijn vader moet vervloekt hebben, kwam er nooit een kwaad woord over hem over haar lippen. Ze verbloemde onze verhuis. 'We gaan weg uit de drukke stad en trekken naar een leuke bungalow in Zaventem!' Ze absorbeerde de ruzies als een spons, enkel om ons te sparen.

De komende jaren zou mijn vader nog tweemaal failliet gaan. Het dreef ons naar een klein boerderijtje in Erps-Kwerps, en vervolgens naar een appartement in Sterrebeek, in de rand rond Brussel. Hoezeer mijn ouders ook hun best deden om de omstandigheden te verbloemen, kinderen beseffen natuurlijk ook dat niet alles zo mooi is als het lijkt. Elk kind beschouwt zijn eigen vader als een held. Een superman die alles weet en ongelooflijk sterk is. Zoals elk kind keek ik erg op naar mijn vader. Stelselmatig brokkelde dat imago af. Pas veel later besepte ik dat een groot deel van zijn wereld was gebaseerd op leugens. Op de duur keek ik er doorheen en nam de aversie toe. Ik ben geen psycholoog, maar het lijkt me niet abnormaal dat ik als zestienjarige puber naar een uitweg zocht. Omdat ik niet destructief ben ingesteld, liet ik me godzijdank niet verleiden door drank of drugs. De muziek en de sport hebben mij gered.

*Ga op zoek
naar het kind
in jou, naar de
meest vrije en
speelse versie
van jezelf.*

Inspirator: Kapitein Zeppos

De inspiratie die ik haal uit mijn omgeving vormt een belangrijk onderdeel van mijn verhaal. Niemand staat op zichzelf. Alle succesvolle mensen hebben zich altijd laten inspireren door anderen. De Romeinse keizer Caesar liet zijn bewondering voor de Griekse krijgshoofd Alexander de Grote optekenen. Picasso liet zich op jonge leeftijd beïnvloeden door de Franse schilder Cézanne. Lionel Messi zegt hij dat begon te voetballen toen hij Diego Maradona zag spelen. Idolatrie en inspiratie. Het is van alle tijden.

De eerste held naar wie ik opkeek, zal misschien verbazen. Kapitein Zeppos, het gelijknamige hoofdpersonage uit de Vlaamse serie uit de jaren zestig had een grote invloed op mij en mijn fantasie. Acteur Senne Roufaer, onze blonde James Bond, speelde zo betoverend dat ik geen woensdagnamiddag oversloeg om naar hem te kijken. Als achtjarige keek ik samen met mijn broer naar alle avonturenprogramma's die het kinderprogramma van nonkel Bob en tante Terry op de toenmalige BRT uitzond. Het Zwaard van Ardoewaan, de coole krijger met zijn zwaard. De Kat, de gemaskerde klimaatactivist die de boeven van de fabriek die schade aan het milieu berokkende een halt toeriep. Het waren stuk voor stuk helden met een goede inborst, figuren die de wereld ten goede wilden veranderen. Het Goede won altijd van het Kwade, het zou een leidraad worden in mijn leven. Misschien had ik wel een boon voor Kapitein Zeppos omdat hij een prachtige amfibiewagen had, de Amphicar 770. Ik wilde hém zijn en als het even kon, ook zo een wagen hebben.

Deze terugblik klinkt misschien kinds, maar dat is net de bedoeling. Het is niet omdat ik intussen vijftig jaar ouder ben,

dat ik mijn jeugdige enthousiasme moet verdringen of beteugelen. Integendeel, ik ben een groot voorstander van het vrijlaten ervan! Het zal keer op keer terugkomen in dit boek. Wees zo jong mogelijk. Ga op zoek naar het kind in jezelf, naar de meest vrije en speelse versie van jezelf. Keer terug naar het jongetje of meisje dat door het raam keek en de wildste plannen bij elkaar fantaseerde. Je zal verbaasd zijn tot welke inzichten je komt wanneer je alle wetten en regels overboord gooit.